

MONIKA FELINIAK

**KOMPETENCJE ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
SZCZEBŁA GMINNEGO W ZAKRESIE PRAWA OCHRONY
ŚRODOWISKA. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ PRAWA**

Wstęp

Przeprowadzenie w 2001r. reformy prawa ochrony środowiska wpłynęło w istotny sposób na kompetencje i obowiązki organów gminnych wykonujących zadania z zakresu ochrony środowiska. Najistotniejsze zmiany spowodowało wejście w życie dwóch ustaw: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz 627 z późn. zmianami) oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 72, poz 628 z późn. zm.). Jednak w roku 2001 i później wprowadzono wiele zmian również w innych przepisach prawnych. Można tu chociażby wymienić:

- ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych - Dz. U. Nr 63, poz 638 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej - Dz. U. Nr 63, poz. 639 z późn.zm.;
- ustawę z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych - Dz. U. Nr 76, poz. 811 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne - Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o krajowym systemie ek zarządzania i eko-audytu EMAS - Dz.U. Nr 70, poz. 631;

- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową -Dz. U. Nr 121, poz 1263 z późn. zm.
- ustawę z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami - Dz. U. Nr 191, poz 1956;
- ustawę z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji - Dz. U. Nr 281, poz. 2784 z późn. zm.;
- ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 z późn. zm.
- ustawę z dnia 20 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym - Dz. U. Nr 180, poz. 1495;
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej - Dz. U. Nr 175, poz. 1462 z późn. zm.

Niemal w każdej z tych ustaw znajdujemy regulacje dotyczące kompetencji i obowiązków organów administracji szczebla gminnego. W niniejszym artykule zebrano i uporządkowano informacji dotyczących uprawnień i obowiązków tych organów.

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” - systematyka, charakterystyka i przedmiot regulacji¹

Prawo ochrony środowiska jest wyjątkowo obszernym aktem prawnym, który odgrywa ważną rolę w systemie prawa ekologicznego. Ustawa ta składa się z 422 artykułów, które podzielone są na dziewięć tytułów (z szczegółowym podziałem na działy i poddziały):

- I. Przepisy ogólne
- II. Ochrona zasobów środowiska
- III. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom
- IV. Poważne awarie
- V. Środki finansowo-prawne
- VI. Odpowiedzialność w ochronie środowiska.
- VII. Organy administracji oraz instytucje ochrony środowiska
- VIII. Programy dostosowawcze

---

¹ Dz.U. Nr 62, poz 627 z 2001 r. z późn. zm.

IX. Przepis końcowy.

Prawo ochrony środowiska zawiera regulacje dla środowiska oraz regulacje związane z jego ochroną. Ustawa zawiera zasady, które odnoszą się do ochrony środowiska jako całości, pomimo tego, iż ustawy szczególne zawierają lub mogą zawierać pewne własne regulacje, które dotyczą poszczególnych elementów środowiska. Ważnym zagadnieniem zatem jest relacja pomiędzy regulacjami znajdującymi się w ustawach szczególnych, a regulacjami zawartymi w ustawie Prawo Ochrony Środowiska. Wierzbowski i Rakoczy twierdzą, że w takiej sytuacji zastosowanie znajdzie zasada, że przepis szczególny uchyla stosowanie przepisu ogólnego. Oznacza to, że jeżeli przepis ustawy, która dotyczy konkretnego elementu środowiska, odnosi się do niektórych zagadnień w sposób odmienny od ustawy Prawo ochrony środowiska, to zastosowanie znajdą przepisy szczególne. Jeżeli natomiast przepisy szczególne nie regulują danej kwestii to zastosowanie znajdą przepisy, normy ustawy Prawo ochrony środowiska².

Ustawa Prawo ochrony środowiska przewiduje następujące zadania i obowiązki dla organu ustawodawczego gminy, jakim jest rada gminy:

- uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska (art. 18 ust. 1) – którego celem jest realizacja polityki ekologicznej państwa,
- ustanawianie ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko (art. 157 ust. 1); ograniczenie nie może dotyczyć instalacji lub urządzeń znajdujących się w miejscach kultu religijnego (art. 157 ust. 2),
- zatwierdzenie projektu (przedstawionego przez zarząd gminy) zestawienia przychodów i wydatków na dany rok gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (art. 420).

Do zadań organu wykonawczego gminy, w myśl przepisów ustawy, należą:

- sporządzanie gminnych programów ochrony środowiska z uwzględnieniem wymagań, o których mowa w art. 14 – cele i priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, a także środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe (art. 17 ust. 1),
- sporządzanie (co 2 lata) raportów z wykonania programów, które zarząd przedstawia radzie gminy (art. 18 ust. 2),
- wydawanie decyzji (art. 368 ust. 3), nakładającej na prowadzącego instalację lub użytkownika urzędnika obowiązek prowadzenia dodatkowych, wykraczających poza określone w art. 147 ust. 1, 2 i 4 lub w trybie art. 56 ust. 1 pkt.

---

² B. Wierzbowski, B. Rakoczy, *Podstawy prawa ochrony środowiska*, Warszawa 2004, s. 36 – 37.

- 1 ustawy, pomiarów wielkości emisji z instalacji, jeżeli przeprowadzona kontrola wykazała przekroczenie standardów emisyjnych (art. 150 ust. 1),
- przyjmowanie wyników pomiarów wielkości emisji z instalacji (art. 149) – art. 368 ust.3,
  - przyjmowanie zgłoszeń instalacji nie wymagającej pozwolenia, która może negatywnie oddziaływać na środowisko (art. 152 ust. 1)- art. 368 ust. 3,
  - ustalanie (w drodze decyzji) wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska (art. 154 ust. 1),
  - przyjmowanie od osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami informacji w formie uproszczonej o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (art. 162 ust. 5),
  - okresowo przedkładanie wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (art. 162 ust. 6),
  - przyjmowanie zawiadomień o wystąpieniu poważnej awarii (art. 254 ust. 1),
  - przyjmowanie wykazu, na podstawie którego ustalono opłaty za składowanie odpadów sporządzonego przez podmiot korzystający ze środowiska (art. 286 ust. 2),
  - kontrola przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym jego właściwością (art. 379 ust. 1) – wstęp wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 - na pozostały teren, przeprowadzanie badań lub wykonywanie innych niezbędnych czynności kontrolnych, żądanie pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywanie i przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego, żądanie okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli (art. 379 ust. 3),
  - występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska (art. 379 ust. 4),
  - występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organ ten stwierdzi naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić (art. 379 ust. 5),
  - nakazywanie (w drodze decyzji) osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie,

wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko (art. 363),

- wstrzymywanie (w drodze decyzji) użytkowania instalacji w razie naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska (art. 368 ust. 1),
- wstrzymywanie (w drodze decyzji) użytkowanie instalacji lub urządzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji dotyczącej wykonania w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko instalacji lub urządzeń (art. 368 ust. 2),
- ustalanie terminu usunięcia naruszenia na wniosek prowadzącego instalację (art. 367 ust. 2),
- określanie terminu wstrzymania działalności z uwzględnieniem potrzeby bezpiecznego dla środowiska jej zakończenia (art. 367 ust. 4),
- przedstawianie do zatwierdzenia radzie gminy projektu zestawienia przychodów i wydatków na dany rok gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (art. 420),
- przedstawianie zatwierdzonego zestawienia przychodów i wydatków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do wiadomości publicznej (art. 421 ust. 5).

2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach³

Uchwalenie ustawy o odpadach z 27 kwietnia 2001 r. było istotnym etapem rozwoju prawa ochrony środowiska w Polsce. Ustawa jest ważnym krokiem w dostosowywaniu prawa polskiego do wymagań stawianych w tym zakresie przez Unię Europejską. Celem uchwalenia tej ustawy jest uporządkowanie reguł gospodarki odpadami w dłuższym okresie czasu.⁴ Ustawodawcy starali się w tej ustawie zawrzeć przepisy dostosowujące polskie prawo do postanowień zawartych w następujących dyrektywach Unii Europejskiej:

- Dyrektywa 75/442/EWG w sprawie odpadów (tzw. dyrektywa ramowa),
- Dyrektywa 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych
- Dyrektywa 99/31/WE w sprawie składowania odpadów,

³ Dz.U. Nr 62, poz 628 z 2001 r. z późn. zm.

⁴ J. Jerzemiański, *Ustawa o odpadach. Komentarz*, Wrocław 2002, s.11.

a także z innych dyrektyw, które mogą mieć znaczenie dla przepisów związanych z gospodarką odpadami. Wśród nich można wymienić⁵:

- Dyrektywa 89/369/EWG w sprawie zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza przez nowe zakłady spalania odpadów komunalnych,
- Dyrektywa 89/429/EWG w sprawie obniżania zanieczyszczenia powietrza przez istniejące zakłady spalania odpadów komunalnych,
- Dyrektywa 94/67/WE w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywa 75/439/EWG w sprawie usuwania olejów odpadowych,
- Dyrektywa 96/59/WE w sprawie usuwania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT),
- Dyrektywa 91/157/EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających szkodliwe substancje,
- Dyrektywa 78/176/EWG w sprawie odpadów z przemysłu dwutlenku tytanu,
- Dyrektywa 92/112/EWG w sprawie procedur harmonizacji programów redukcji i eliminacji zanieczyszczeń spowodowanych odpadami z przemysłu dwutlenku tytanu,
- Dyrektywa 86/278/EWG w sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie.

Według autorów komentarza do ustawy jest ona zunifikowana z prawem unijnym. Przewiduje te same ogólne cele regulacji oraz hierarchię tych celów (prewencja, odzysk, unieszkodliwianie). Ustawa w sposób zgodny z prawem Unii Europejskiej określa także podstawowe, kluczowe pojęcia (odpady, odpady niebezpieczne)⁶.

Ustawa o odpadach zawiera przepisy, regulacje dotyczące planów gospodarowania odpadami, zasad gospodarki odpadami z przemysłu tlenku tytanu, odpadami medycznymi, weterynaryjnymi, użytymi bateriami i akumulatorami, olejami odpadowymi, czy komunalnymi osadami ściekowymi. Ustawa zawiera także regulacje dotyczące składowisk odpadów oraz zasad funkcjonowania spalarni odpadów.

Obowiązki i uprawnienia organów gminnych zawarte w tej ustawie dotyczą zarówno organów ustawodawczych, jak i wykonawczych. Obowiązki organu ustawodawczego – rady gminy, które przewidziane są w ustawie o odpadach ograniczają się jedynie do uchwalania gminnych planów gospodarki odpadami. Ustawa określa także zadania i uprawnienia organu wykonawczego. Wójt zobowiązany jest do opracowywania i opiniowania planów gospodarki odpadami. Zgodnie z art. 14 ust. 5 wójt opracowuje projekt gminnego planu gospodarki

---

⁵ Ibidem, s. 13.

⁶ Ibidem, s. 14.

odpadami, art. 14 ust. 7 nakłada na wójta obowiązek opiniowania projektów planów wojewódzkich i powiatowych. Art. 14 ust. 13 zobowiązuje zarząd gminy do składania (co 2 lata) sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami radzie gminy. Wójt zobowiązany jest również do aktualizowania planów gospodarki odpadami co najmniej raz na 4 lata.

Wójt opiniuje niektóre decyzje związane z postępowaniem z odpadami wydawane przez wojewodę lub starostę. Można tu wymienić:

- program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, przedkładany przez wojewodę lub starostę (art. 14 ust. 7),
- zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wydawane przez wojewodę lub starostę (art. 26 ust. 5 i 6),
- zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów wydawane przez starostę (art. 28 ust. 2).

Jeżeli miejsce prowadzenia odzysku, unieszkodliwiania lub zbierania odpadów przez wytwórcę, o którym mowa w art. 31 ust. 1, jest inne niż miejsce wytwarzania odpadów, właściwy organ, wydając pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zasięga opinii wójta. Wójt w drodze decyzji nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując sposób wykonania tej decyzji. Wójt, jako organ właściwy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów, może uzależnić wydanie tej decyzji od przedstawienia przez inwestora ekspertyzy co do możliwości odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w inny sposób niż przez składowanie. Dodatkowo zgodnie z art. 51 ust. 5 wójt jako organ właściwy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów odmówi wydania takiej decyzji jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub unieszkodliwiania odpadów bez budowy składowiska odpadów w przypadku braku zgody:

- a) zgody organów administracji lotniczej, jeśli składowisko odpadów miałyby znajdować się w pobliżu lotnisk,
- b) zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków, jeśli składowisko odpadów miałyby znajdować się w pobliżu obiektów zabytkowych lub na terenie występowania istniejących stanowisk archeologicznych,
- c) zgody dyrektora urzędu morskiego, jeśli składowisko odpadów miałyby znajdować się w obszarze pasa nadbrzeżnego oraz morskich portów i przystani.

3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁷

Ustawa o ochronie przyrody jest drugą po ustawie „Prawo ochrony środowiska” podstawowym źródłem prawnym w polskim systemie prawa ochrony środowiska. Zgodnie z art. 2 te same ustawy ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, a w szczególności:

1. dziko występujących roślin i zwierząt,
2. siedlisk przyrodniczych,
3. siedlisk gatunków chronionych roślin lub zwierząt,
4. zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
5. roślin lub zwierząt objętych ochroną na podstawie odrębnych przepisów,
6. przyrody nieożywionej,
7. krajobrazu,
8. zieleni w miastach i wsiach.

Przepis ustępu 2-go tego art. określa cele wynikające z ochrony przyrody. Są nimi:

1. utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
2. zachowanie różnorodności biologicznej,
3. zachowanie dziedzictwa geologicznego,
4. zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin lub zwierząt wraz z siedliskami poprzez utrzymywanie lub przywracanie ich do właściwego stanu,
5. ochrona zieleni w miastach i wsiach, w szczególności ochrona drzew i krzewów,
6. utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, a także innych zasobów przyrody i jej składników,
7. kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.

Według ustawy o ochronie przyrody cele te realizowane są poprzez (art. 4):

1. uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej państwa, programach ochrony środowiska przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, strategiach rozwoju województw, wojewódzkich i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, studiach uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego gmin,
2. obejmowanie zasobów przyrody i jej składników formami ochrony przewidzianymi ustawą lub przepisami szczególnymi,
3. opracowanie i wykonywanie planów ochrony określonych w ustawie obszarów objętych ochroną oaz programów ochrony gatunków i ich siedlisk.

---

⁷ Dz. U. Nr 92, poz 880 z 2004 r. z późn. zm.

Ustawa o ochronie przyrody określa również formy ochrony przyrody, które wymienione są w art.13 oraz obejmują:

1. ochronę obszarową, czyli:
  - a) parki narodowe,
  - b) rezerwaty przyrody,
  - c) parki krajobrazowe,
  - d) obszary chronionego krajobrazu,
2. ochronę gatunkową roślin i zwierząt,
3. ochronę:
  - a) pomniki przyrody,
  - b) stanowiska dokumentacyjne,
  - c) użytki ekologiczne,
  - d) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
  - e) parki gminne.

Ustawa o ochronie przyrody w art. 91 jako organ właściwy w zakresie ochrony środowiska wskazuje również organy wykonawcze gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta). Ustawa o ochronie przyrody przyznaje organom gminy ważne uprawnienia i kompetencje.

Wśród zadań rady gminy określonych w przepisach ustawy można wymienić:

- uzgadnianie projektu rozporządzenia w sprawie utworzenia zmiany granic lub likwidacji parku krajobrazowego (art. 16 ust. 4),
- opiniowanie projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego (art. 19 ust. 2 pkt. 1),
- uzgadnianie ustaleń dotyczących infrastruktury technicznej, zagospodarowania turystycznego, sposobu użytkowania gruntów, eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych oraz ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do nieruchomości niebędących własnością Skarbu Państwa (art. 19 ust. 2 pkt. 2),
- opiniowanie wyznaczania obszaru chronionego krajobrazu (art. 23 ust.2),
- uzgadnianie projektu rozporządzenia w sprawie wyznaczenia lub powiększenia obszaru chronionego krajobrazu (art. 23 ust. 3),
- wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu (jeżeli obszaru tego nie wyznaczył wojewoda) w drodze uchwały, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, a także likwidacja lub zmiana granic obszaru chronionego krajobrazu (art. 23 ust. 4),

- opiniowanie projekt listy obszarów Natura 2000 (art. 27 ust. 2),
- opiniowanie projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 (art. 29 ust. 2),
- ustanowienie w drodze uchwały pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego (art. 44 ust. 1), określające nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części (art. 44 ust. 2),
- znoszenie ustalonych przez siebie form ochrony przyrody (art. 44 ust. 3),
- opiniowanie utworzenia i prowadzenia ośrodka rehabilitacji zwierząt (art. 75 ust.2),
- zakładanie i utrzymywanie w należyтым stanie terenów zieleni i zadrzewienia (art. 78).

Natomiast kompetencje organu wykonawczego przewidziane są w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. w sposób następujący:

- informowanie przed wydaniem decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w sąsiedztwie ogrodu botanicznego lub zoologicznego o planowanej inwestycji zarządzającego ogrodem (art. 66 ust. 2),
- wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości na wniosek posiadacza nieruchomości (art. 83 ust. 1),
- wymierzanie administracyjnej kary pieniężnej za zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności (art. 88 ust. 1 pkt 1),
- wymierzanie administracyjnej kary pieniężnej za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia (art. 88 ust. 1 pkt 2),
- wymierzanie administracyjnej kary pieniężnej za zniszczenie spowodowane niewłaściwą pielęgnacją terenów zieleni, zadrzewień, drzew lub krzewów (art. 88 ust. 1 pkt 3),
- odraczanie płatności wymierzonych kar na okres 3 lat, jeżeli stopień uszkodzenia drzew lub krzewów nie wyklucza zachowania ich żywotności oraz możliwości odtworzenia korony drzewa i jeżeli posiadacz nieruchomości podjął działania w celu zachowania żywotności tych drzew lub krzewów (art. 88 ust. 3),
- umarzanie kar po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o odroczeniu kary i po stwierdzeniu zachowania żywotności drzewa lub krzewu albo odtworzeniu korony drzewa (art. 88 ust. 4),

- przyjmowanie powiadomień o odkryciu kopalnych szczątków roślin lub zwierząt (art. 122 ust. 1) oraz niezwłoczne przekazywanie tych powiadomień wojewodzie (art. 122 ust. 2).

4. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej⁸

Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej określa obowiązki importerów oraz wytwórców produktów, związane z wprowadzaniem na rynek krajowy produktów w opakowaniach, a także zawiera regulacje dotyczące zasad ustalania i pobierania opłaty produktowej i opłaty depozytowej.

Przepisy ustawy w czytelny i jasny sposób normują obowiązki i kompetencje organu wykonawczego gminy. Do zadań wójta, burmistrza i prezydenta miasta należy m. in. sporządzania rocznego sprawozdania zawierającego informacje o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu, rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu do odzysku i recyklingu, wydatkach poniesionych na te działania (art. 31 ust. 1) i przekazywanie tego sprawozdania w określonym terminie marszałkowi województwa i wojewódzkiemu funduszowi, właściwemu ze względu na siedzibę gminy, czy też związku gmin (art. 31 ust. 3) oraz przechowywanie przez 5 lat dokumentów potwierdzających przekazanie odpadów opakowaniowych do odzysku i recyklingu (art. 31 ust. 2).

5. Ustawę z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁹

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, a także zawiera przepisy precyzujące warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy.

Ustawa stanowi istotny krok naprzód w kierunku zharmonizowania polskiego prawa ochrony środowiska z wymaganiami prawa europejskiego poprzez

---

⁸ Dz. U. Nr 63, poz 639 z 2001r. z późn. zm.

⁹ Dz. U. Nr 132, poz 622 z 1996 r. z późn. zm.

dokonanie w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1. dyrektywy 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975),
2. dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991).

Do zadań gminy sprecyzowanych w przepisach ustawy należą:

- a) podejmowanie uchwał normujących szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (art. 4 ust. 1), które dotyczą:
  - wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących m. in: prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego, mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi,
  - rodzaju urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także wymagań dotyczących ich rozmieszczania oraz utrzymywania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
  - częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
  - obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,
  - wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach,
  - wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania,
- b) określanie (w drodze uchwały) górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli za usługi, o których mowa w art. 6 ust. 1 (art. 6 ust.2); w sytuacji, gdy odpady komunalne są zbierane i transportowane w sposób selektywny rada gminy stosuje niższe stawki tych opłat (art. 6 ust. 4),
- c) podejmowanie uchwał o przejęciu od właścicieli nieruchomości wszystkich lub wskazanych obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 (po uprzednim przeprowadzeniu referendum i uzyskaniu zgody mieszkańców) – art. 6a ust. 1; przejęcie obowiązków wiąże się z koniecznością ponoszenia opłaty przez właścicieli nieruchomości, a wysokość i termin uiszczania tych opłat określa również w drodze uchwały rada gminy (art. 6a i 6b).

Ustawa nakłada również obowiązki w zakresie ochrony środowiska na organ wykonawczy gminy, na czele którego stoi wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Według przepisów ustawy są to:

- udzielanie (w drodze decyzji) zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie: odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części,
- określanie i podawanie do wiadomości publicznej wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług określonych w art. 7 ust. 1 oraz określenie obszaru, na którym usługi te mają być świadczone,
- odmowa wydania zezwolenia, jego zmiana i cofnięcie zezwolenia (w drodze decyzji) – art. 8a ust. 3),
- kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorcy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem (art. 8b ust. 1),
- wzywianie do niezwłocznego zaniechania naruszania warunków określonych w uzyskanym przez przedsiębiorcę, a jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania nadal narusza te warunki, cofnięcie (w drodze decyzji) zezwolenia bez odszkodowania (art. 9 ust. 2),
- określanie (w drodze decyzji) zakresu i sposobu wykonywania obowiązków dotyczących wymagań sanitarnych i ochrony środowiska (art. 9 ust. 4).

6. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. „Prawo wodne”¹⁰

Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi. Według przepisów ustawy gospodarowanie wodami jest prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości, a także uwzględnia zasadę wspólnych interesów i jest realizowane przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności, tak aby uzyskać maksymalne korzyści społeczne. Ustawa precyzuje również cele wynikające z zarządzania zasobami wodnymi art. 2 ust.1, który brzmi:

---

¹⁰ Dz. U. Nr 115, poz 1229 z 2001 r. późn. zm.

„Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie:

- 1) zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności,*
- 2) ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją,*
- 3) utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych,*
- 4) ochrony przed powodzią oraz suszą,*
- 5) zapewnienia wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu,*
- 6) zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją,*
- 7) tworzenia warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód”.*

Ustawa „Prawo wodne” określa również zasady wynikające z ważnego zagadnienia własności wód, a także zasady korzystania z tych wód. Obok przepisów dotyczących ochrony wód zawiera również takie, które dotyczą zarządzania zasobami wodnymi, kwestii zaopatrzenia w wodę, a także zbiorowego odprowadzania ścieków.

Regulacji podlegają również zadania i kompetencje organów administracji publicznej szczebla gminnego w zakresie ochrony środowiska. Rada Gminy zobowiązana jest przepisami ustawy do wyznaczania (w drodze uchwały) miejsc, w których można wydobywać kamień, żwir, piasek oraz inne materiały w granicach powszechnego korzystania z wód. Natomiast do obowiązków zarządu gminy (wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) należy:

- nakazanie właścicielowi gruntu przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom, jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie (art. 29 ust. 3),
- zobowiązanie mieszkańców zagrożonych powodzią lub sąsiednich terenów oraz państwowych, spółdzielczych i społecznych jednostek organizacyjnych do wykonania posiadanymi siłami i środkami pilnych prac zabezpieczających lub do dostarczenia posiadanych materiałów (art. 72),
- organizowanie na terenach zagrożonych powodzią ochotniczych drużyn ratowniczych do udziału w bezpośredniej ochronie przed powodzią (art. 73 ust. 1),
- zarządzanie ewakuacją ludności z obszarów bezpośrednio zagrożonych powodzią (art. 74),
- przyznawanie odszkodowania za zniszczenie, uszkodzenie lub utratę środków przewozowych, zwierząt pociągowych, sprzętu lub materiałów zużytych

- podczas przygotowania lub udziału w bezpośredniej ochronie przed powodzią (art. 76 ust. 1),
- wyznaczanie części nieruchomości umożliwiających dostęp do wody w drodze decyzji (art. 28 ust. 2).

7. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze¹¹

Ustawa określa zasady i warunki:

- wykonywania prac geologicznych,
- wydobywania kopalin ze złóż,
- składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach,
- górniczych, z wyjątkiem składowania odpadów w odkrywkowych wyrobiskach górniczych,
- ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin.

Dużą grupę zadań i obowiązków określonych w ustawie „Prawo geologiczne i górnicze” zajmują kompetencje organów gmin. Związane jest to z faktem, iż działalność (której dotyczą przepisy ustawy „Prawo geologiczne i górnicze”) wykonywana jest na obszarze działania gmin. Zagrożenie ekologiczne i niebezpieczeństwo związane z wykonywaną działalnością oraz uprawnienia rad gmin dotyczące uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sprawiają, iż organy administracji szczebla gminnego powinny być organami współdziałającymi, czyli opiniującymi lub uzgadniającymi:

- decyzje koncesyjne,
- plany ruchu zakładu górniczego,
- plany ruchu likwidowanego zakładu górniczego,
- decyzję stwierdzającą wygaśnięcie koncesji.

Organy gmin w myśl przepisów ustawy są wierzycielem nieuregulowanych opłat eksploatacyjnych, a co za tym idzie mogą dochodzić ich uregulowania. Dodatkowo, do obowiązków rady gminy należy zarówno sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego (art. 53 ust. 1), jak i podejmowanie uchwał o odstąpieniu od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego, jeśli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne (art. 53 ust. 6).

---

¹¹ Dz. U. Nr 27, poz 96 z 1994 r. z późn. zm.

8. Ustawa z 28 września 1991r. o lasach¹²

Ustawa z 28 września 1991 r. zawiera regulacje dotyczące gospodarki leśnej. Gospodarka leśna jest to działanie mające na celu urządzenie, ochronę i zagospodarowanie lasu oraz utrzymanie i powiększanie zasobów upraw leśnych, a także gospodarowanie zwierzyną i pozyskiwanie – z wyjątkiem skupu – drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego. Gospodarka leśna oznacza także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu.¹³ Ustawa określa również zasady, według których gospodarka zasobami leśnymi powinna być prowadzona. Można wśród nich wymienić:

- zasadę powszechnej ochrony lasów,
- zasadę trwałości i utrzymania lasów,
- zasadę ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów,
- zasadę powiększania zasobów leśnych.

W myśl ustawy zadaniem rady gminy w zakresie ochrony środowiska jest w stosunku do lasów, które są własnością Skarbu Państwa opiniowanie wniosków Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru (art. 16 ust. 1). Natomiast w stosunku do lasów, które nie są własnością Skarbu Państwa obowiązkiem rady gminy jest opiniowanie wniosku starosty o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru (art. 16 ust. 1a).

9. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. „Prawo łowieckie”¹⁴

Łowiectwo traktowane jako element ochrony środowiska naturalnego można określić jako ochronę zwierząt łownych, zwierzyny, a także gospodarowanie ich zasobami przy uwzględnieniu zasad ekologii oraz zasad racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej. Jako cele łowiectwa ustawa wskazuje:

- ochronę, zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych,
- ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny,
- uzyskiwanie możliwie wysokiej kondycji osobniczej i jakości trofeów oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego,

¹² Dz. U. Nr 45, poz 435 z 2005 r. z późn. zm.

¹³ B. Wierzbowski, B. Rakoczy, op. cit, s. 200.

¹⁴ T.j. Dz. U. Nr 127, poz. 1066 z 2005 r.

- spełnienie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej.

Ustawa określa także pojęcia gospodarki łowieckiej i ochrony zwierzyny. Gospodarkę łowiecką można określić jako działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny, natomiast ochrona zwierzyny polega na tworzeniu warunków zapewniających bezpieczne bytowanie zwierzyny. Do sposobów kreowania właściwych warunków należą:

- zwalczanie kłusownictwa oraz wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego,
- zakaz – poza polowaniami i odłowami – płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny,
- zakaz wybierania jaj i piskląt oraz niszczenia lęgówisk, nor i gniazd ptasich.

Zgodnie z ustawą wszelkie zadania i kompetencje związane z łowiectwem przyznane zostały wojewodzie (o ile ustawa nie stanowi inaczej). Organom gminnym powierzono głównie wykonywanie czynności materialno-technicznych – działań o charakterze faktycznym, które z powodu ograniczonego zasięgu nie przyjmują formy decyzji administracyjnych. Do obowiązku wójta, burmistrza lub prezydenta miasta należą więc:

- opiniowanie roczne plany łowieckie ustalane przez dzierżawców obwodów łowieckich (art. 8 ust. 3 pkt. 1),
- współdziałanie z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich oraz nadleśniczymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w sprawach związanych z zagospodarowaniem obwodów łowieckich, w szczególności w zakresie ochrony i hodowli zwierzyny (art. 11 ust. 3),
- opiniowanie wydzierżawianie obwodów łowieckich (art. 29 ust. 1).

10. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych¹⁵

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych zawiera przepisy określające:

- zasady ochrony gruntów leśnych i rolnych,
- zasady rekultywacji tych gruntów,
- zasady zwiększenia ich wartości użytkowej.

Ustawa określa ochronę gruntów rolnych jako ograniczanie przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne, zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej, rekultywację i zagospodarowanie gruntów na cele rolnicze,

---

¹⁵ Dz. U. Nr 121, poz 1266 z 2004 r. późn. zm.

a także zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

Ochronę gruntów leśnych natomiast określona jest w ustawie jako ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze, zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej, przywracanie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej oraz poprawianie ich wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżania ich produktywności.

Przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych do zadań rady gminy zaliczają:

- podejmowanie uchwał objęciu ochroną gruntów rolnych znajdujących się na obszarze jej działania, które określone są w ewidencji gruntów jako grunty rolne, znajdują się pod budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno-spożywczemu wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych, stanowią parki wiejski oraz znajdują się pod zadrzewieniami i zakrzywieniami śródpolnymi (w tym także pod pasami przeciwwietrznymi i przeciwerozojnymi) oraz jeśli zostały one zaliczone do klas IV, IVa, i IVb, a także wytworzone są z gleb pochodzenia mineralnego (art. 12 ust. 15),
- zatwierdzanie planów zagospodarowania dla gruntów, które położone są na obszarach ograniczonego użytkowania (istniejących wokół zakładów przemysłowych); zatwierdzenie planu wymaga uzyskania opinii izby rolniczej (art. 16 ust.4).

11. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska¹⁶

Przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ) regulują uprawnienia i obowiązki szerokiego kręgu podmiotów uczestniczących w realizacji zadań ochrony środowiska. Organy te można podzielić na:

- organy wewnętrzne samej inspekcji (inspektorzy, wojewódzcy inspektorzy oraz Główny Inspektor Ochrony Środowiska - GIOŚ),
- organy samorządu terytorialnego (starosta, wójt, burmistrz, prezydent miasta, rady gminy i powiatu oraz sejmik województwa),
- organy administracji rządowej (m. in. wojewoda, czy Prezes Rady Ministrów).

Obowiązki i zadania organów administracji szczebla gminnego sprecyzowane w ustawie o inspekcji ochrony środowiska są dość ograniczone. Obowiązkiem rady gminy jest bowiem tylko rozpatrywanie informacji wojewódzkiego inspektora

¹⁶ Dz. U. Nr. 112, poz. 982 z 2003 r. z późn. zm.

ochrony środowiska (wraz z radami powiatu i sejmikiem województwa) o stanie środowiska na obszarze województwa co najmniej raz w roku (art. 8a ust. 2), a do wśród zadań wójta, burmistrza lub prezydenta miasta ustawa wymienia jedynie wydawanie poleceń właściwemu organowi inspekcji ochrony środowiska dotyczących podjęcia odpowiednich działań w razie bezpośredniego zagrożenia środowiska (art. 8a ust. 4) oraz ponoszenie pełnej odpowiedzialności za treść wydanego przez siebie polecenia (art. 8b ust. 1). Zaś obowiązkiem zarządu gminy jest przyjmowanie informacji od wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla danego terenu (art. 8a ust. 2).

12. Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji¹⁷

Przepisy ustawy z dnia 22 grudnia 2004r. regulują reguły i normy funkcjonowania handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji. Ustawodawcy starali się w tej ustawie zawrzeć przepisy dostosowujące polskie prawo do postanowień zawartych w następujących dyrektywach i decyzjach Unii Europejskiej:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2003/87/WE z dnia 13 października 2003 r. w sprawie systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie i zmieniającą dyrektywę 96/61/WE;
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, z uwzględnieniem mechanizmów projektowych Protokołu z Kioto;
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/80/WE z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych źródeł spalania paliw;
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/81/WE z 23 października 2001 r. w sprawie krajowych pułapów emisji dla niektórych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;
5. Decyzji nr 280/2004/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. dotyczącej mechanizmu monitorowania emisji gazów cieplarnianych Wspólnoty oraz wdrażania Protokołu z Kioto;
6. Decyzja Komisji z dnia 29 stycznia 2004 r. określającej wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazu cieplarnianego w myśl Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady;

---

¹⁷ Dz. U. Nr 281, poz 2784 z 2004 r. z późn. zm.

7. Komunikat Komisji w sprawie wytycznych mających pomóc Państwom Członkowskim we wdrażaniu kryteriów podanych w Aneksie III do Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie i zmieniającej Dyrektywę Rady 96/61/WE oraz w sprawie okoliczności, na podstawie których wykazuje się działanie siły wyższej.

W ustawie z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji znajdujemy tylko jedno odniesienie do kompetencji organów gminnych. Ustawa przewiduje jedynie, iż obowiązkiem wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (jako organu właściwego do wydania pozwolenia zintegrowanego lub pozwolenia na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza w rozumieniu ustawy z 27 kwietnia 2001 r.) jest wydawanie zezwoleń na prowadzenie instalacji objętej systemem oraz zgodę na zakup przez prowadzącego instalację objętą systemem dodatkowych uprawnień do emisji.

Podsumowanie

Zadania i uprawnienia organów administracji publicznej szczebla gminnego w zakresie ochrony środowiska podlegają regulacjom zawartym niemal we wszystkich ustawach normujących kwestie ochrony środowiska naturalnego. Najistotniejsze regulacje, zarówno w odniesieniu do organu ustawodawczego, jak i wykonawczego gminy, znajdujemy w ustawach:

- z dnia 27 kwietnia 2001 r., „Prawo ochrony środowiska”,
- z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
- z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ustawa „Prawo ochrony środowiska” oraz ustawa o ochronie przyrody jako akty prawne odgrywające bardzo ważną rolę w polskim systemie prawa ochrony środowiska oraz ustawa o odpadach zawierająca normy dotyczące ważnej kwestii w tej dziedzinie przewidują i normują wiele istotnych zadań i obowiązków, jakie zgodnie z prawem ciążyą na organach samorządu gminnego. Oczywiście inne ustawy także odnoszą się do tych zagadnień, ale ze względu na ich większą szczegółowość, ale mniejsze znaczenie dla polskiego prawa ochrony środowiska (ze względu na normowanie jedynie niewielkiego, wyspecjalizowanego wycinka całości, jakim jest ochrona środowiska) przewidują znacznie mniejszy zakres obowiązków i kompetencji organów gminy. Myślę, iż to właśnie gmina, jako najmniejsza jednostka administracyjna powinna w dużej mierze zajmować się sprawami ochrony środowiska, ze względu na fakt, iż wszelkie szkody i zagrożenia występują na terenie jakiejś gminy i to właśnie gmina traci najwięcej w związku z naruszeniami i pogorszeniem stanu środowiska. Dlatego duża część kompetencji

w tej dziedzinie powinna przysługiwać właśnie organom (zarówno wykonawczym i ustawodawczym) szczebla gminnego.

Zusammenfassung

*Die Aufgaben der Landesgemeinde im Bereich des Umweltschutzes;
die Aufgaben des Landrates, Burgermeisters, des Rates der Stadt, im
Kontext der gesamten Umweltschutzpolitik des Staates.*
